

СИНОНІМІЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У ВЛАСНІЙ ВЕРСІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ РОМАНУ МЕЙВ БІНЧИ «SCARLET FEATHER»

Чи завжди підбір повних еквівалентів до слова є найкращим рішенням для перекладача? Звичайно такий підхід є тим, до чого прагне перекладацьке коло, однак дотримання еквівалентності оригіналу й перекладу, потреба задовольнити цілі замовників та зосередитись на адекватності перекладу можливі завдяки трансформаціям. Кількість наукових досліджень стосовно цього питання підкреслює *актуальність* розгляду проблеми використання перекладацьких трансформацій, зокрема синонімічних заміни, у художньому перекладі.

Що таке синонімічна заміна? Заміна слова чи конструкції словниковим відповідником лексеми з відмінним семним набором, який відтворюється в контексті повідомлення [2, с. 460]. *Метою* нашої наукової розвідки є описати синонімічні трансформації, виконані у власному українському перекладі англomовного роману Мейв Бінчи «Scarlet Feather».

Міжмовні синоніми в українському перекладі твору Мейв Бінчи «Scarlet Feather» використано у такому реченні: «*A determination as strong as she had felt those years ago in Greece came over Cathy*» // «*Рішучість, яку вона відчувала багато років тому в Греції, охопила Кеті з новою силою*». Серед доступних синонімів слова *determination* – готовність, дух, певність, рішучість, – ми обрали *рішучість* – «властивість особистості, що виявляється у швидкому і продуманному виборі цілі та способів її досягнення» [1].

Розглянемо синонімічну заміну в наступному реченні: «*Geraldine was also in her apartment in the Glenstar building*» // «*Джеральдін також була у своїй квартирі в комплексі "Гленстар"*». Порівняймо: англ. *building* // укр. *комплекс*. Тлумачний словник пропонує такі значення: *building* – «a usually roofed and walled structure built for permanent use (as for a dwelling)» [4], а *комплекс* – «декілька будівель, споруд, що мають загальне призначення» [5]. Вважаємо, що синонімічну заміну в цьому реченні використано вдало.

Також нам доводилось використовувати антонімічні заміни, які, за О.Селівановою, можна вважати синонімічною заміною, оскільки цілісний зміст перекладеного відповідає оригіналу, хоча й дещо модифіковано [2, с. 463]. Застосування антонімічного перекладу в наступному реченні пов'язане з прагматикою: «*Tell me*» // «*Не мовчи*». Українська мова є надзвичайно милозвучною, але також і більш категоричною, якщо порівнювати з англійською, отже причиною здійснення такої антонімічної заміни *tell* // *не мовчи* є вибір на користь звичного вживання тих чи інших форм у мові перекладу та різниця у менталітетах реципієнтів. Антонімічна заміна у нашому перекладі

робить текст більш динамічним, експресивним та привабливим для українського читача.

«*He had been struggling not to **blame** her and say that he felt a sense of betrayal*»
// «Він з усіх сил намагався **пробачити** її і не зізнатися, що відчуває себе зрадженим».

У цьому реченні спостерігаємо антонімічну заміну: *not to **blame*** // ***пробачити***. Доцільність трансформації підтверджують декілька аспектів. По-перше, конструкція краще відображає культуру мови перекладу, в якій концепція прощення відіграє важливу роль. По-друге, *пробачити* містить у собі більшу емоційну складову. «Прощення – це поняття, яке добре закріпилося в європейській культурі, головним чином завдяки християнській традиції, яка надає йому великого значення» [3].

Отже, синонімічні трансформації у художньому перекладі виконують важливу функцію у досягненні еквівалентності оригіналу і перекладу. Перекладаючи фрагмент роману Мейв Бінчі «Scarlet Feather» українською мовою, ми на власному прикладі переконалися, що вдале застосування синонімічних заміन полегшує сприйняття тексту іншокультурними реципієнтами та надає можливості краще передати емоції та переживання персонажів роману.

Література:

1. Вікіпедія URL: <https://cutt.ly/Uw444Jf1>
2. Селіванова О. О. Світ свідомості в мові. Черкаси: Ю. А. Чабаненко, 2012, 488 с
3. Elżbieta Trepkowska Uniwersytet Warszawski «Dwie koncepcje przebaczenia. Przebaczenie jako warunek i jako element procesu naprawy relacji międzyludzkich» URL: <https://cutt.ly/Ww7pc2Z3>
4. Merriam-Webster URL: <https://cutt.ly/Nw7pbjNn>
5. SLOVNYK.ME URL: <https://cutt.ly/hw7pvIQG>

Джерело ілюстративного матеріалу:

1. Binchy M. Scarlet Feather / Orion Publishing Group Ltd, 2000. 501с.

Іщенко А.О., Трофименко А.С., студентки
Овсієнко Л.О., філол. н., доцент
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

ПРОБЛЕМАТИКА КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ В ПЕРЕКЛАДІ

Креативне мислення – це інтелектуально організований процес активної та вмілої концептуалізації, застосування, аналізу, синтезу та (або) оцінювання інформації, отриманої або створеної завдяки спостереженню, досвіду, рефлексії, розмірковуванню або спілкуванню, у якості провідника до переконань та дій [1,